

Äga sin bil eller tre månaders semester?

Vad är viktigast för dig – tid, pengar eller frihet?

Värderings- och diskussionsövning (ca 15 min)

Uppgiftsbeskrivning

Många vuxna upplever att bilen är nödvändig för att få vardagen att fungera och hinna med allt. Samtidigt är bilägande dyrt och kan för en genomsnittlig bilägare motsvara nästan en femtedel av inkomsten. Man måste betala för bilen, bränsle, parkering, service och försäkring. Det väcker frågan om bilen ibland kan bidra till en mer stressig vardag, eftersom man måste jobba mer för att ha råd med den. I den här övningen får eleverna utforska denna typ av frågeställningar och hur bilägande kan påverka tid, pengar och vardag.

1. Ställ följande fråga och läs upp svarsalternativen för eleverna. Låt dem först tänka enskilt i ungefär en minut och sedan diskutera ett par minuter med sin bordsgranne: *“När du blir vuxen och arbetar, vad skulle du själv välja – och varför?”*
  - a. Äga bil och jobba 8 timmar per dag
  - b. Inte äga bil och jobba 6,5 timmar per dag
  - c. Inte äga bil, jobba 8 timmar per dag, och få 8 veckors extra semester per år (totalt 13 veckor)
2. Fråga därefter hela klassen: *“Vad tror ni att varje bilresa kostar om man äger en bil men bara använder den en gång i veckan, till exempel för att storhandla eller åka på en utflykt?”*
  - Berätta att varje sådan bilresa kan kosta ungefär 700–1000 kronor om man räknar in bilens inköpspris, parkering, service och andra kostnader. Om bilen används oftare sjunker kostnaden per resa något.
3. Avsluta med en diskussion i helklass med hjälp av följande frågor:
  - a. Finns det alternativ som kan vara bättre än att äga en bil som sällan används?
  - b. Vad är viktigast för dig: att ha mer fritid eller mer pengar?
  - c. På vilka olika sätt påverkar bilägandet vår vardag?
  - d. Om färre människor ägde bil, vad skulle då hända med kollektivtrafik och bilpooler? Och vad skulle man då kunna göra med all den plats som skulle frigöras i städerna, till exempel gamla parkeringsplatser och gator som inte längre skulle behövas om det var mindre trafik?

Tips till läraren

- Övningen lämpar sig särskilt väl för elever som bor i eller nära en stad, där det finns bra alternativ till privat bilägande. För elever i andra sammanhang kan diskussionen istället fokusera på hur förutsättningar och val skiljer sig åt mellan olika platser.
- Betona att det inte finns något rätt eller fel svar – fokus ligger på hur eleverna resonerar kring tid, pengar, frihet och livskvalitet.

Syftet med övningen

Syftet är att få eleverna att reflektera över bilens dolda kostnader och se hur olika val påverkar tid, privatekonomi och livskvalitet. Övningen skapar en konkret ingång till samtal om mobilitet, vanor och vilka vanor vi har och vilka val som kan vara mer hållbara – utan att vara moraliserande.